

նոյն յաջողութիւնը չունեցաւ ընդդէմ
կաթողիկէներուն: Քոլոնիայի, Պրեզլաւի
և Միւնխի ծիրանաւորները ընդդիմացան
անոնց և Փաթերպոնի արքեպիսկոպոսը
բացայայտօրէն արտայայտուեցաւ. «Գեր-
ման նոր եկեղեցի մը հաստատել կ'ուզեն,
ըսաւ ան, զատ Հռովմէական կաթողիկէ
եկեղեցիէն. այս պարագային փշազարդ
խաչն է Քրիստոսի խաչին դէմ պատե-
րագմի նշանը: Հետեւաբար կաթողիկէ-
ները չեն կրնար համաձայնիլ «նազի»

ներուն և իրենց արգիլուած է մասնակցիլ
անոնց մինչեւ այն ատեն որ պաշտպանեն
բարոյական և քաղաքական գաղափարներ,
որոնք հակառակ են կաթողիկէ վարդա-
պետութեան »:

Հիդլեր Բայխսթալի բացման ճառով
կեդրոնի խումբերուն ամէն ապահովու-
թիւն տուաւ, ուստի Մարտ 28ին՝ եպիս-
կոպոսները Ֆուլտայի մէջ մեղմացուցին
իրենց խիստ արգելքները:

ԲԵՆԼՅՈՐԵՆՈՅ

ԱԶԳԱՅՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՄԻՋԱԶԳԱՅՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Արդի տնտեսական տագնապին՝ երեւան
ելան երկու զխաւոր ընկերային հոսանք-
ներ, որոնք զիրար կը խաչաձեւեն որոշ
կերպով, մին ազգայնականութիւնը՝ մի-
տելով կեդրոնացնել իր բոլոր ոյժը կազ-
մակերպելու համար սեփական տնտեսա-
կանութիւն՝ առանց նկատի առնելու ուրիշ
ազգերու շահերը, և միւսը միջազգայնա-
կանութիւնը՝ գործելով համաշխարհային
ասպարէզին մէջ և ձուլելով բոլոր ժո-
ղովուրդներու շահը:

Ազգայնականութիւնը կ'առաջարկէ
մաքսային պարիսպներով շրջապատել իր
երկիրը, արգիլելով օտար արտադրու-
թեանց մուտքը, քաջալերելու համար ազ-
գային ճարտարարուեստն ու արտադրու-
թիւնները: Մինչդեռ միջազգայնականու-
թիւնը կը մերժէ ճանչնալ սահմանազուլի
և կը յայտարարէ քաղաքացիական հա-
ւասար իրաւունք բոլոր մարդոց, ինչ ազգի
ալ որ պատկանին անոնք:

Ընկերվարական տեսակէտով անհատ
մը պէտք է աշխատի բոլոր ընկերութեան
համար և ընկերութիւնը մէկ անհատին
համար, ինչ որ կը նշանակէ թէ ամէն
ոք աշխատելու է ընդհանուր շահին հա-
մար, առանց մտահոգուելու իր անձնական
շահով, որովհետեւ անիկա անպատճառ
պիտի ծնի ընդհանուրին շահէն:

Ազգայնական տեսակէտով՝ անհատ մը

պէտք է աշխատի իր շահին համար, ա-
ռանց մոռնալու իր ազգային շահը:

Այսօր սակայն անկարելի է ազգայնա-
կան եռապաշտ քաղաքականութիւն մը
յառաջ տանիլ առանց մտահոգուելու միւս
ազգերու վիճակով: Պ. Պրիւնիկ — Գերմա-
նիոյ նախկին կառավարիչը — դեռ շատ չե-
ղաւ որ պարտապահանջ երկիրներէն պայ-
մանաժամ խնդրած էր իր պատերազմական
տուգանքին վճարման համար: Պարտա-
պահանջ երկիրները նկատելով որ այդ
պայմանաժամը չընդհանրէ կը նշանակէ հա-
մայնավարական ձկտումներուն լայնօրէն
դուռ բանալ, ստիպուեցան համաձայնիլ:
Ասիկա կը նշանակէ թէ ազգի մը կացու-
թիւնը անջատ ըլլալէ հետո է և հետե-
ւաբար միջազգային կապակցութիւններ և
առնչութիւններ ունի:

Ազգայնականութեան և միջազգայնա-
կանութեան երեւոյթը աւելի յատկանշա-
կան դարձաւ Գերմանիոյ մէջ, ուր ըն-
կերվարական կուսակցութիւնը 12 միլիոնի
չափ համախոհներով, որ կէս ազգային և
կէս միջազգային ուղղութիւն ունէր՝ զրեթէ
քայքայուեցաւ: Հիդլեր իր ազգայնական
սկզբունքներով ընկերվարութեան մէկ մա-
սը իրեն քաշեց, և թիւման, համայնա-
վարներու պետը՝ միւս մասը իր շարքե-
րուն մէջ անցուց: 12 միլիոն ընկերվար
համախոհներէ՝ այսօր կը մնայ հազիւ 7ը:

Ընկերվարական կուսակցութեան քայ-
քայումը իր ուղղութեան արդիւնքն էր:
Հիդլեր, ազգայնական ընկերվարականե-
րու պետը, որ իր կուսակցութիւնը հիմնեց
1926ին՝ այսօր 13 միլիոն համախոհներ
ունի, իսկ համայնավարութիւնը երեք
տարուան մէջ 2 միլիոնէն բարձրացաւ 6
միլիոնի:

Այս օրինակը յստակօրէն կը պարզէ
մեր աչքին առջեւ թէ՛ ինչպէս երկու
որոշ և խաչաձեւող ուղղութեան կը բաժ-
նուի ընկերութիւնը, ազգայնական և միջ-
ազգայնական:

Ազգայնականութիւն կամ միջազգայ-
նականութիւն՝ արդիւնք են տնտեսական
դրութեան: Բոլոր դրամատիրական եր-
կիրներու մէջ գոյութիւն ունի ազգայնակա-
նութիւնը, իսկ միջազգայնականութիւնը՝
Սովիետական երկիրներու մէջ: Առաջին-
ները ունին իբր տնտեսական կարգուսարք
անհատական սեփականութիւնն ու արտա-
դրութեան անիշխանականութիւնն, իսկ
երկրորդները՝ կը միտին ջնջել անհատա-
կան սեփականութիւնն և պետականացնել
արտադրութեան կարողութիւնը:

Մինչդեռ դրամատիրական երկիրներու
մէջ ազգայնականութիւնը ազգամուլութեան

կը փոխուի, անոր կողքին օրէ օր կը
մեծնան միջազգայնական սկզբունքները:

Ամերիկայի մէջ անգործները « քաղցի
արշաւին » (marche de faim) հրացան-
ներով ցրուած են: Զուիցերիոյ մէջ, 8
Նոյեմբերին, միջազգային հանգամանքով
ցոյցի մը առթիւ, փոխանակ բանակը
ցրուելու ամբոխը՝ կը միանայ անոնց:
Պելճիքայի մէջ համայնավարները գետին
կը գրաւեն: Սպանիոյ մէջ ընկերվարա-
կանները կառավարութիւնը ձեռք կ'առ-
նեն: Քիլիի մէջ կառավարութիւններ կը
յաջորդեն իրարու՝ օր մը միջազգայնական
և օր մը թունդ ազգայնական:

Ռումանիոյ, Պուլկարիոյ, Յունաստանի
մէջ համայնավարութիւնը կը ծաւալի, եւն:

Այս երկու ուղղութեանց մէջ դիտուած
նպատակը հասկնալ դժուար չէ, երբ ըսեմ
թէ ազգայնականութիւնը կը ջանայ գոր-
ծել անհատապէս և իր ոյժին մէկ մասը
վատնելով ուրիշ ազգերու դէմ, երբ իր
շահը այդպէս պահանջէ, իսկ միջազգայ-
նականութիւնը ազգերու գաղափարական
և սկզբունքային զինակցութեան ու ձուլումն
է, ուր ամէնը կը գործեն մէկ ճակատի
վրայ, մէկ ուղղութեամբ, առանց չէզոքա-
ցնելու իրարու ուժը:

Յ. ԴԱՒԻԹԵԱՆ

ՄԵԶՄԷ ԱՆԴԱՐՁ ՄԵԿՆՈՂՆԵՐ

ԱԻԵՏԻՔ ՍԱՀԱԿԵԱՆ, Հայաստանի անդրա-
նիկ խորհրդարանի նախագահ 1918 —
1924, որ Հայաստանի խորհրդայնացու-
մէն յետոյ թաւրիզ ապաստանած էր և
անկից անցած Պէյրութ. վախճանեցաւ
Ապրիլ 18ին՝ ուղեղային կաթուածի մը
հետեւանքով: Ծնած էր 1863ին: Թիֆլի-
սի և Շուշիի մէջ կատարելէն վերջ իր
երկրորդական ուսումները՝ յաճախեց Մոս-
կուայի և Փեթրուքայի ճեմարանը, և
վկայուած էր որպէս հոգաբորձ, երկրա-

չափ: Գտաւ անձանթ միջատ մը որ իր
անունը կը կրէ: Հիմնադիրներէն է Հ. Յ.
Դաշնակցութեան: Ազնիւ, պարկեշտ եւ
սիրուած դէմք մըն էր:

ՕՀԱՆ ԿԱՐՕ, անդամ Հ. Յ. Դաշնակ-
ցութեան Եւր. կեդր. կոմիտէին, Նահա-
տակ Գրագէտներու Բարեկամներու և Հայ
Գրողներու Ընկերակցութեան, բնիկ Վա-
նեցի, տաս տարեկ է վեր ի Փարիզ, կը
վախճանէր Ապրիլ 27ի առաւօտը: Սիր-